

Ort och datum
Stockholm, 2018-03-07
Vår referens

Handläggare
Lis Munk
Er referens

Kulturdepartementet

Remis: Transpersoner i Sverige - Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor (SOU 2017:92)

Vårdförbundet tackar Kulturdepartementet för remiss angående Transpersoner i Sverige. Vårdförbundet lämnar här sina synpunkter på utredningen om stärkt ställning och bättre levnadsvillkor för transpersoner.

Vårdförbundets svar är uteslutande på avsnittet om 'Bemötande inom hälso- och sjukvården samt socialt omsorg'.

Vårdförbundet ansluter sig till FN:s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna, enligt vilken alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter.

- Därför ska det övergripande målet för vården vara en jämlik hälsa i befolkningen.
- Därför ska vården vara offentligt finansierad och demokratiskt styrd.
- Därför ska vården ha ett kompensatoriskt uppdrag för jämlik hälsa – både på befolkningsnivå och på personnivå.
- Därför ska vården vara personcentrerad.

Det innebär:

- Att vården utgår från den unika personen och dennes rätt till hälsa.
- Att vården efterfrågar personens förmågor och är aktiverande.
- Att vården är sammanhållen.
- Att vården alltid möter varje människa med värdighet, medkänsla och respekt.

Vårdförbundet instämmer därför i att det behövs en reell förbättring avseende bemötande generellt. De i utredningen framtagna exemplen är präglade av okunskap från vårdpersonalens sida, och även att vårdpersonalet medvetet eller omedvetet utnyttjar sig av det underläge som vårdsökande personer befinner sig i. Det behövs mer kunskap generellt inom HBTQ, och kanske speciellt om transpersoner. Det behövs även etiska diskussioner och samtal om vilken roll och position vårdpersonal har och vilket ansvar det medför. Att ha en arbetsmiljö som ger möjlighet för etiska diskussioner regelbundet, måste vara en förutsättning för professioner i vården som har en etisk kod att följa.

Vårdförbundets politik om en personcentrerad vård och jämlik hälsa, är således ytterst relevant i detta sammanhang. Vården ska vara personcentrerad och ska bygga på partnerskap. Den personcentrerade vården är en etik, och att jobba personcentrerat kommer direkt att påverka bemötandet. I en personcentrerad vård blir transpersonen bemött som den människa personen är. Personen blir även medansvarig för vården, vilket inkluderar att delge information om vad som är värdefullt för just denna person vid detta vårdtillfälle.

Vårdförbundets vårdpolitik bifogas.

Vårdförbundet har inga övriga synpunkter och tackar för remissen.

Med vänlig hälsning,
VÅRDFÖRBUNDET

Lis Munk
Förbundsombudsman, Leg. Barnmorska, MI,